

Varhaisempi ja monipuolinen kielitaito tukee myös korkeakouluopintoja – ylioppilaskunnan lausunto kansallista kielivarantoa koskevasta selvityksestä

Ylioppilaskunta kiittää mahdollisuudesta lausua *Monikielisyys vahvuudeksi, selvitys Suomen kielivarannon tilasta ja tasosta* -raportista. Ylioppilaskunta pitää raportin ehdotuksia erittäin tärkeinä, mutta keskittyy lausunnossaan pääosin korkeakoulutusta koskeviin ehdotuksiin.

Suomalaisten vieraiden kielten osaamisen tasosta ja laajuudesta on huolehdittava kaikilla kouluasteilla. Uusien vieraiden kielten osaamisen hankkiminen korkeakouluvaiheessa on monesti haastavaa opiskelijoille. Kansainvälisten opiskelijoidemme urakka oppia vieras kieli (suomi/ruotsi) korkeakoulussa ei ole sen vähäisempi. Näiden näkökulmien huomioiminen saa ylioppilaskunnalta kiitosta.

Ylioppilaskunta näkee ehdotusten tavoitteet ja monet toimenpiteistä hyvinä, mutta korostaa, että toteutus ratkaisee saavutetaanko päämäärä. Toteutukselle on varattava riittävät resurssit. Toteutuksen tulee myös osallistaa toimijaryhmät, joita toimenpide koskettaa. Ylioppilaskunnan puoltavia kantoja tulee tarkastella nämä lähtökohdat mielessä.

Lausunnon aluksi käsittelemme raportin keskeisimmät ehdotukset. Tämän jälkeen seuraa lausuntolomakkeen mukainen lista ylioppilaskunnan näkemyksistä eri ehdotuksiin.

A1-kielen varhentaminen alkavaksi ensimmäisen opintovuoden keväällä ja A2-kielen varhentaminen alkamaan 3. luokalta (ehdotukset 3-6)

- Ylioppilaskunta pitää ehdotuksia kannatettavina ja perusteltuina. On kuitenkin tärkeää huomioida toteutuksen vaatimat resurssit, opettajien kouluttamisen sekä mahdolliset ongelmat alueellisen tasa-arvon varmistamisessa esimerkiksi kielivalikoiman osalta.

Yliopisto-opiskelijalta edellytettäisiin kahden vieraan kielen taidon osoittamista (ehdotus 23)

- Tavoite on oikeansuuntainen. Toteutuksessa on kuitenkin huomioitava nykyisten opiskelijoiden kielitaito ja pyrittävä kevyeen toteutukseen. Helpoiten tavoite on toteutettavissa tilanteessa, jossa muut toimenpiteet ovat varmistaneet toimivat kielipolut ennen korkeakouluun siirtymistä.

Korkeakoulujen kielten opetusta koskevat profilointi ja yhteistyöehdotukset (ehdotukset 25, 27 ja 28)

- Ylioppilaskunta kannattaa yhteistyössä tapahtuvaa koordinointia ja vastuista sopimista. Ylioppilaskunta ei kuitenkaan halua, että profilointi johtaa kieliaineiden paikallisiin poisvalintoihin. Parempi tapa päästä erilaisiin profileihin ja painopisteisiin on yhteistyöhön pohjaava verkostotoiminta.
- Ehdotus kieliaineita ja substanssia yhdistävistä opinnoista on kannatettava, mutta ylioppilaskunta ihmettelee tarvetta uusille tutkinto-ohjelmille.

Lomakkeen mukainen käsittely

3. Selvittäjä ehdottaa, että A1-kieli varhennetaan alkamaan viimeistään ensimmäisen opintovuoden kevätlukukaudella. Varhentamiseen varataan tarvittava lisäys vähimmäistuntimäärään.

- Puolletaan ehdotusta.
- Perustelut: Kannatettava, kunhan opettajien koulutukseen ja opetuksen toteutukseen varataan riittävät resurssit.

4. Selvittäjä ehdottaa, että A1-kielivalinnaksi suositellaan pääsääntöisesti muuta kuin englantia.

- Puolletaan ehdotusta.
- Perustelut: Kannatettava, kunhan A1-kielen valikoiman alueellisesta tasavaroisuudesta huolehditaan.

5. Selvittäjä ehdottaa, että valinnainen A2-kieli varhennetaan alkamaan 3. luokalta, ja se on pääsääntöisesti englantia.

- Puolletaan ehdotusta.
- Perustelut: Kannatettava, jos toteutetaan yhdessä toimien 3. ja 4. kanssa.

6. Selvittäjän vaihtoehtoisen ehdotuksen mukaan oppilaiden yhdenvertaisia mahdollisuuksia kieltenopiskeluun parannetaan velvoittamalla kunnat laajentamaan oppilaiden mahdollisuuksia valita A-kielen oppimääränä myös muita kieliä kuin englantia. Opetuksen järjestämisessä hyödynnetään alueellisia yhteistyömuotoja ja verkko-opetusta.

- Puolletaan ehdotusta.
- Perustelut: Kannatettava ja tärkeä ylioppilaskunnan kohdassa 4. esittämän huolen huomioimisen kannalta.

14. Selvittäjän ehdotuksen mukaan ammatillisessa koulutuksessa lisätään muilla kuin kotimaisilla kielillä annettavaa tutkintokoulutusta ja vahvistetaan kieliopintojen roolia kaikessa koulutuksessa.

- Puolletaan ehdotusta.
- Perustelut: On erittäin tärkeää, että myös ammatillisen koulutuksen kieliopintoja kehitetään.

15. Selvittäjän ehdotuksen mukaan Kansallinen arviointikeskus (Karvi) toteuttaa vuoden 2020 jälkeen arvioinnin ammatillisen koulutuksen reformin vaikutuksista yhteisten tutkinnon osien ml. kielten opiskeluun ja oppimiseen.

- Puolletaan ehdotusta.
- Perustelut: Ammatillisen koulutuksen reformin laajuus huomioon ottaen on tärkeää tehdä sen vaikutuksista kielten opiskeluun arviointi.

18. Selvittäjän ehdotuksen mukaan yliopistot vahvistavat kielitietoisuuteen ja lasten kielellisen kehityksen tukemiseen perehdyttäviä sisältöjä lastentarhanopettajakoulutuksessa.

- Puolletaan ehdotusta.

19. Selvittäjän ehdotuksen mukaan yliopistot ja ammattikorkeakoulut suunnittelevat ja järjestävät yhteistyönä lyhytkestoisempaa täydennyskoulutusta ja erikoistumiskoulutusohjelman kielitietoisesta opetuksesta lastentarhanopettajille.

- Puolletaan ehdotusta.
- Perustelut: On tärkeää tarjota mahdollisuuksia täydentävään koulutukseen, jos halutaan edistää muiden toimenpiteiden tavoitteita.

22. Selvittäjän ehdotuksen mukaan yliopistot ja ammattikorkeakoulut lisäävät kielten ylioppilaskokeiden huomioimista opiskelijavalinnassa. Tämä tarkoittaa myös muita kieliä kuin suomea/ruotsia ja englantia.

- Puolletaan ehdotusta.
- Perustelut: Todistusvalinnan painoarvo ei sinänsä tule kasvattaa, mutta on tärkeää, että kieliaineet saavat riittävän huomion todistuspisteitä laskettaessa. Ehdotus on kuitenkin siinä mielessä myöhässä, että todistuspistetyökalusta on jo tehty päätökset.

23. Selvittäjän ehdotuksen mukaan muutetaan asetusta yliopistojen tutkinnoista niin, että opiskelijalta edellytetään vähintään kahden vieraan kielen taidon osoittamista.

- Muu näkemys
- Perustelut: Tavoite kannatettava, mutta toteutukseen liittyy monia haasteita. Toteutus ei saa asettaa nykyisille opiskelijoille haasteita heidän kielitaitosta takia ja toteutuksen tulisi olla alkuun hyvin kevyt, monia osoittamisen tapoja huomioiva ja vaatimus kielitaidosta maltillinen.

24. Selvittäjän ehdotuksen mukaan osaamisen hankkimiseen ja osoittamiseen kehitetään joustavia malleja yliopistojen, lukioiden ja vapaan sivistystyön yhteistyönä.

- Puolletaan ehdotusta.

25. Selvittäjän ehdotuksen mukaan korkeakoulut sopivat Unifin ja Arenen johdolla työnjaosta ja yhteistyöstä Aasian ja Afrikan kielten (esim. somali, kurdi, vietnam, kiina, korea, japani) perusopetuksessa kielikeskuksissa tai vastaavissa. Tarkastelu tehdään rinnan kielten tutkintokoulutuksen kehittämisen kanssa. Yhteistyönä kehitetään myös Aasian ja Afrikan kielten verkko-opetusta maan korkeakoulujen ja aikuiskoulutuksen tarpeisiin.

- Puolletaan ehdotusta.
- Perustelut: Ehdotus on kannatettava, kunhan se ei johda kieliaineiden paikallisiin poisvalintoihin.

26. Selvittäjän ehdotuksen mukaan korkeakoulut lisäävät suomen/ruotsin toisena kielenä opetukseen syventäviä kursseja.

- Puolletaan ehdotusta.
- Perustelut: Erittäin tärkeä ehdotus asiaan, jota ylioppilaskunta on pitkään edistänyt.

27. Selvittäjän ehdotuksen mukaan kielten tutkinto-opiskelu ja tutkimus profiloidaan eri yliopistoissa eri tavoin, ja tarpeisiin vastaamista arvioidaan yliopistojen yhteistyönä kansallisen kielivarannon näkökulmasta. Samalla huolehditaan siitä, että kielten aineenopettajakoulutusta tarjoavissa yliopistoissa on tarjolla riittävän laaja kieliaineiden kirjo. Kiinan kielen opetusta lisätään eniten.

- Puolletaan ehdotusta.
- Perustelut: Kiinan opetuksen lisääminen on kannatettavaa. Muiltakin osin ehdotus on kannatettava, kunhan se ei johda kieliaineiden paikallisiin poisvalintoihin.

28. Selvittäjän ehdotuksen mukaan yliopistot kehittävät uudenlaisia, kieliaineita ja muuta substanssia yhdistäviä tutkinto-ohjelmia.

- Muu näkemys
- Perustelut: Ajatus uudenlaisista kieliaineita ja muuta substanssia yhdistävistä opinnoista on kannatettava, mutta ylioppilaskunta on epäileväinen tarpeesta uusille tutkinto-ohjelmille.

29. Selvittäjän ehdotuksen mukaan yliopistot lisäävät yhteistyötä Pohjoismaiden ja Viron yliopistojen kanssa vähemmän opiskelluissa kielissä hyödyntäen opetuksen digitalisaatiota.

- Puolletaan ehdotusta.

30. Selvittäjän ehdotuksen mukaan yliopistot uudistavat kielten aineenopettajakoulutusta ja opettajankoulutukseen kohdistuvaa tutkimusta kielten ainelaitosten ja opettajankoulutuslaitosten yhteistyönä. Erityisesti vahvistetaan oppijalähtöisyyteen, monikulttuurisuuteen ja joustaviin suoritustapoihin sekä digitaalisissa ympäristöissä toimimiseen kohdistuvaa tutkimusta ja osaamista.

- Puolletaan ehdotusta.

31. Selvittäjän ehdotuksen mukaan kielten aineenopettajakoulutuksessa vahvistetaan kieli- ja kulttuuritietoisien kasvatuksen roolia. Selvitetään mahdollisuus erikoistua pedagogisissa opinnoissa, esimerkiksi opetusharjoittelussa, nykyistä vahvemmin aikuiskoulutukseen.

- Puolletaan ehdotusta.

32. Selvittäjän ehdotuksen mukaan koulutuksen järjestäjät takaavat opettajille mahdollisuudet täydennyskoulutukseen, joka tukee kontaktin säilyttämistä kielialueeseen ja kulttuuriympäristöön.

- Puolletaan ehdotusta.

33. Selvittäjän ehdotuksen mukaan yliopistot jatkavat yhdessä työelämän toimijoiden kanssa erikoistumiskoulutusten kehittämistä opettajille aiheina esim. kielitietoisuus, monikielisyys, kaksikielinen pedagogiikka ja monikulttuurisissa yhteisöissä toimiminen.

- Puolletaan ehdotusta.

36. Selvittäjän ehdotuksen mukaan Jyväskylän yliopiston Soveltavan kielentutkimuksen keskus tekee yhdessä työnantajien kanssa selvityksen siitä, mikä on todellinen S2/R2-vaatimustaso työpaikoilla, miten ammatillista kielitaitoa arvioidaan ja miten suomen/ruotsin taitoa voidaan tehokkaasti kehittää työssä.

- Puolletaan ehdotusta.
- Perustelut: Ylioppilaskunta pitää kansainvälisten opiskelijoiden työllistymistä Suomeen erittäin tärkeänä. Toimenpide edistää tätä tavoitetta tuomalla tärkeää tietoa kielivaatimustasosta.

38. Selvittäjän ehdotuksen mukaan työmarkkinajärjestöt ja yliopistot tekevät yhteistyössä selvityksen työelämän alakohtaisista todellisista kielten ja kulttuurien osaamistarpeista.

- Puolletaan ehdotusta.
- Perustelut: Katso kohdan 36. perustelut.

39. Selvittäjän ehdotuksen mukaan vahvistetaan kansainvälisissä tutkinto-ohjelmissa opiskelevien ja niistä valmistuvien työelämäyhteyksiä ja osaamisen hyödyntämistä myös pk-yrityksissä.

- Puolletaan ehdotusta.
- Perustelut: Ylioppilaskunta kannattaa lämpimästi kansainvälisten opiskelijoiden työelämäyhteyksien vahvistamista.

41. Selvittäjän ehdotusten mukaan maahanmuuttajien ohjaamisessa korkeakoulutukseen hyödynnetään vastuukorkeakoulutoiminnasta vuosina 2017 - 2020 saatuja kokemuksia. Syntyneet hyvät käytänteet sekä ohjauksesta että yhteistyöstä muiden toimijoiden kanssa vakiinnutetaan osaksi oppilaitosten ja TE-toimistojen toimintaa.

- Puolletaan ehdotusta.

Turussa 22.2.2018

Inari Harjuniemi

hallituksen puheenjohtaja

Turun yliopiston ylioppilaskunta

Rauli Elenius

pääsihteeri

Turun yliopiston ylioppilaskunta